

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Doorkiesnummer
541960

Behandeld door
R. Leverink-Borkent

Datum
28 januari 2020

Onderwerp
Raadsbrief meer grip op bewindvoering

Geachte raadsleden,

Wij hebben in een politiek beraad op 8 oktober 2019 en een raadsvergadering op 14 januari 2020 over het beleidsplan schuldhelpverlening en het Schuldenlab Almelo met u gesproken over beschermingsbewind. Het doel hierbij is om meer grip te krijgen op de kosten en de kwaliteit van bewindvoering. Via deze brief informeren wij u over onze ingezette acties om de grip op bewindvoering te vergroten.

Aanleiding

Samen met de betrokken colleges van Hengelo en Enschede hebben we het voortouw genomen om te komen tot gezamenlijke acties in de regio Twente op het gebied van beschermingsbewind. In ieder van onze gemeenten lopen we er tegenaan dat de kosten voor beschermingsbewind oplopen. Tegelijkertijd zijn er weinig tot geen sturingsmogelijkheden om dit te beïnvloeden. Ook zien we dat bewindvoerders niet altijd de kwaliteit kunnen borgen die nodig is om onze inwoners van de juiste ondersteuning te voorzien. Op zowel het gebied van kosten als kwaliteit zoeken we dus naar manieren om de dienstverlening van bewindvoering te verbeteren.

Hierbij maken we de kanttekening dat de rechter de noodzaak vaststelt tot beschermingsbewind én de controles uitvoert op de kwaliteit van de bewindvoerders en hun werkzaamheden. Wij hebben daar als gemeentes nauwelijks invloed. Daarom zijn we in samenwerking met Hengelo en Enschede aan het werk om op onderdelen waar we wél invloed op kunnen uitoefenen grip te krijgen op de kosten en kwaliteit van beschermingsbewind.

De hieronder genoemde punten 1 en 2 pakken we als drie Twentse gemeenten gezamenlijk op. Onder punt 3 informeren we u over de stand van zaken waar we als Almelo zelf mee aan de slag gaan. Daarnaast bent u op 23 december jl. per mail geïnformeerd, en wordt u ook per raadsbrief geïnformeerd, over de gevolgen van het besluit van de rechtbank om de Stadsbank Oost-Nederland tot 1 maart 2020 in nieuwe zaken niet meer te benoemen als curator, bewindvoerder of mentor. De werkzaamheden van bewindvoerders, waaronder dus ook de Stadsbank, krijgen wat ons betreft momenteel extra aandacht.

1. Mogelijkheden verkennen om met brancheorganisaties/bewindvoerders tot een convenant te komen

Een van de manieren om meer grip te krijgen op bewindvoering is middels het afsluiten van een convenant met lokale bewindvoerders. Hierin kunnen we afspraken vastleggen om meer grip te krijgen op het toenemend aantal mensen in bewind en de stijgende kosten van bijzondere bijstand daarvoor. Enkele gemeenten experimenteren hier al mee en we leren van hun ervaringen.

In de gesprekken over een convenant richten we ons op de volgende onderdelen:

- Het beperken van de instroom. Is bewind echt noodzakelijk of kan een ander traject in het lokale netwerk volstaan?
- Het bevorderen van duurzame uitstroom door warme overdracht naar het lokale netwerk voor mensen die nog (lichte) ondersteuning en nazorg nodig hebben. Voor die mensen die zelf weer de financiën kunnen regelen willen we een zo kort mogelijk bewindvoering traject. Dit is dan

ook de reden dat we periodiek door de bewindvoerders geïnformeerd willen worden, door middel van hun plan van aanpak, om te zien of mensen kunnen uitstromen.

- Verhoging van de kwaliteit van de bewindvoering. Goede informatievoorziening over en weer leidt tot betere samenwerking en kwalitatief goede dienstverlening aan de cliënt.
- Stimuleren dat inwoners de keuze maken voor een kwalitatief goede bewindvoerder.
- Sluitend lokaal netwerk bieden om de cliënt over te dragen naar lichtere dienstverlening zodra dit mogelijk is. Dit kan beschreven worden in een individuele bijlage per gemeente.

2. Bijzondere bijstand voor kosten curatele, onderbewindstelling en mentorschap

De kosten van de bijzondere bijstand voor bewind zijn in de afgelopen jaren explosief gestegen. Dit zien de gemeenten Hengelo en Enschede ook. Een eenduidige oorzaak van deze stijging kunnen we niet geven. In veel situaties wordt door een bewindvoerder adequate ondersteuning geboden aan mensen in onze gemeenten die zelf niet hun financiën kunnen beheren. Uit landelijk onderzoek blijkt dat slechts een klein deel van de mensen die onder bewind staan, tussen de 10 tot 15 procent, op termijn in staat is om de financiën weer zelf te beheren. Dit is dan ook de reden dat we meer inzicht willen krijgen naar de uitstroombmogelijkheden van deze groep. Daarnaast gaan we kritisch kijken naar aantal punten voordat we bijzondere bijstand toekennen.

Wat zijn de algemene voorwaarden voor de bijzondere bijstand?

Voor de kosten van een bewindvoerder kan bijzondere bijstand worden aangevraagd. Er bestaat recht op bijzondere bijstand indien aan twee voorwaarden wordt voldaan:

- Er moet sprake zijn van uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van bestaan. Bij bewind heeft de rechter al vastgesteld dat de maatregel noodzakelijk is. Volgens de Centrale Raad van Beroep staat de noodzaak van de kosten hiermee vast. Het college heeft geen ruimte hiervan af te wijken en zelf de noodzaak te gaan beoordelen.
- De kosten kunnen naar het oordeel van het college niet uit het inkomen of vermogen worden voldaan. De wijze waarop de draagkracht wordt berekend en welk deel van het vermogen vrijgelaten wordt, verschilt per gemeente.

Welke specifieke eisen en voorwaarden gaan we stellen aan de bijzondere bijstand?

- We willen van de bewindvoerder een plan van aanpak krijgen met daarin aangegeven of er op termijn mogelijkheden zijn om zelfstandig de financiën te beheren.
- Het komt met regelmaat voor dat mensen van bewindvoerder wisselen. De rechter benoemt dan een nieuwe bewindvoerder. De nieuwe bewindvoerder vraagt vervolgens bijzondere bijstand aan voor de intakekosten. In het kader van deze aanvraag bijzondere bijstand gaan we kritisch kijken naar de noodzaak van (wederom) intakekosten. Een andere bewindvoerder kan wenselijk zijn, maar voor de bijzondere bijstand moet de wisseling van bewindvoerder noodzakelijk zijn. Is de wisseling van bewindvoerder niet noodzakelijk, dan gaan we de aanvraag bijzondere bijstand voor de intakekosten afwijzen.
- Als er sprake is van bewindvoering in combinatie met schulden, dan willen we dat de schulden door de bewindvoerder snel en adequaat worden opgepakt. Worden de schulden door de bewindvoerder niet voortvarend opgepakt, dan wordt de schuld alleen maar groter door bijkomend kosten (incassokosten, boetes etc.). Dit vinden we maatschappelijk gezien onwenselijk. Als de schulden niet adequaat of veel te laat worden opgepakt door de bewindvoerder, dan stoppen we de vergoeding bijzondere bijstand schuldbewind.

3. Specifiek voor Almelo:

Tijdens het politiek beraad op 8 oktober en een raadsvergadering op 14 januari 2020 over het beleidsplan schuldhulpverlening en het Schuldenlab Almelo is met u gesproken over het Schuldenlab Almelo. Er zijn verschillende projecten in uitvoering waaronder, zoals hierboven beschreven, het project 'meer grip op bewindvoering'. In dit project werken we waar mogelijk samen met Hengelo en Enschede. Een deel van de implementatie van de afspraken heeft echter een lokale component. Wij geloven in een lokaal netwerk van schuldhulpverleningsorganisaties waarbij professionals elkaar kennen, weten te vinden en samenwerken zodat passende schuldhulpverlening aan een inwoner of

Om het lokale deel te realiseren rekenen we op de inzet en samenwerkingskracht van ons lokale netwerk en hopen dit vorm te kunnen geven in de Almelose bijlage bij het convenant. Tijdens de eerste partnerbijeenkomst van het Schuldenlab Almelo, op 4 november jl., is door verschillende organisaties al positief gereageerd op de doelen van het project en is commitment voor het project 'meer grip op bewindvoering' getoond.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris. de burgemeester.

A.J. Gerritsen